HAVEZATE WEGDAM

De oudste schriftelijke gegevens van Wegdam zijn te vinden in het gemeentearchief van Goor:
1390. Quam vor uns, schepenen van Ghoer, Ghert ten Wecdamme ende zyn zuster Zwenne ende drogen daer up ende verteghen van allen rechte ende ansprake de ze hadden an den gaerden gheleghen tusschen des Roden hus ende Asselen gaerden to Merhem, toe behoef Werners ten Senkeldamme.
1394. Ghert van den Wegdamme, anders geheeten de Loeper, verklaart ten overstaan van Bruen van Hederke, richter te Goor en Evert van Eschedorpe, kerkheer te Goor, Roloff Haghedorn, Tomas de meier van Goor en anderen, geen recht te hebben in de Dekerskamp gelegen bij de steeg naar de Sughorst in het kerspel Goor.

Wegdam, dat waarschijnlijk al lang als boerderij bestond, is in 1400 volgens een beleningsakte in eigendom gekomen van de Van Coeverden's. Het erve behoorde voor die tijd onder Huis Heeckeren ofwel het Huis te Goor. In die tijd waren er ook familiebanden met de Van Heeckeren's.

Eén van de oudste adellijke geslachten van Nederland is dat van de Van Coeverden's. De familie wordt in de 13 eeuw genoemd als de Heren van Borculo.

Hun oudste roots lagen echter, zoals hun familienaam als zegt, in het Drentse: op 28 juli 1227 vond in de buurtschap Ane in de voormalige gemeente Gramsbergen de beruchte Slag bij Ane plaats. De aanleiding van deze slag is een vete tussen burggraaf Rudolf II van Coevorden en de Groningse prefect Egbert, die de hulp inroept van de Utrechtse bisschop. Het immense ridderleger met in haar gelederen beroemde ridders wordt door de Drentse boeren onder leiding van Rudolf II van Coevorden in het moeras gelokt en verslagen. Bij opgravingen in dat gebied zijn o.a. een stijgbeugel en een kruisboogpunt uit de 13e eeuw gevonden.

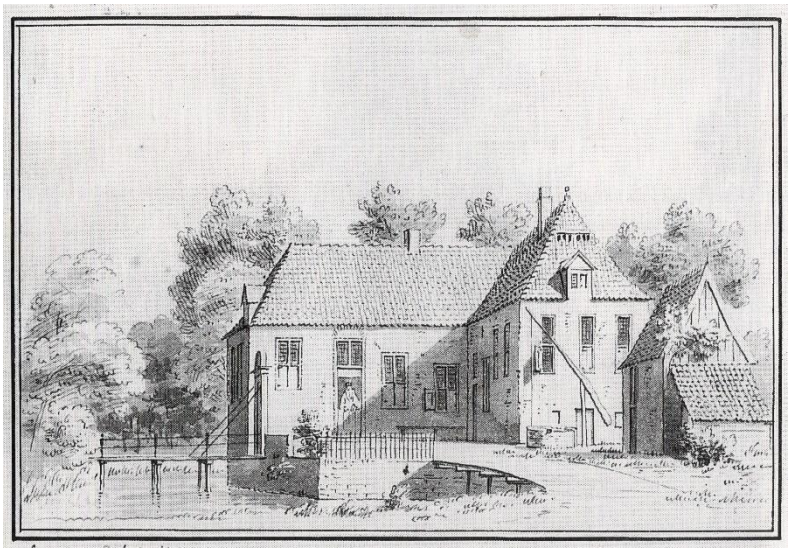

Tekening van het oude Wegdam in 1732; het origineel hangt in het British Museum in Londen

(Nb vanaf 1600 is er ook sprake van een erf Wegdam in Hengevelde; de familienaam Wegdam komt thans nog steeds voor).

► Op 6 september 1400 werden Reinholt (II) van Coeverden en zijn broer Wolter, zonen van heer Reinholt van Coeverden en Cunnegonda van Heeckeren, door de bisschop van Utrecht beleend met *'dat guet geheiten Weecdam in den kirspel van Ghoir'.* Vanaf dat moment bleef het eeuwenlang in de familie.

Opmerkelijk bij die belening is de vermelding, dat Wegdam '*een vri eigen guet is'*. Het erf behoorde dus niet tot de goederen die leenhorig waren aan de bisschop, maar was een vrij eigen goed.

► In 1407 draagt Reinholt (II) zijn aandeel in Wegdam over aan zijn broer Wolter die in 1410 gehuwd was met Sophia/Fije van Sinderen. Wolter was van 1419-1424 ambtman van Twente en van 1418-1428 van Neuenhaus.
Van Wolter en Sophia zijn 6 kinderen bekend: Dirck, Alof, Johan, Lysbeth, Fije en Reinolt (III).

► In 1450 doet Reynolt (III) van Coeverden, ridder, († 1469) ten behoeve van zijn broer Alof overgave van een aantal goederen, waaronder *dat erve tot Wegdam, die hij en zijne voirvaders van den gestichte te leen geholden hebben.*

► Alof van Coeverden, Heer van Wegdam en gehuwd met Agnese van der Marsch, bewoonde toen het pand en droeg op dat moment tevens de titel borgman van Goor. Of deze eerste generaties eigenaren hier altijd constant gewoond hebben dat zal zeker niet het geval zijn geweest; 's winters vertoefde men meestal in de steden b.v. Zwolle of Deventer waar het comfortabeler was om te verblijven.

13 april 1455: *Gegeven in de jaer ons Heeren duysent vyerhondert vyeff unde vifftich, des saterdaeges nae Belaken Paesschen.*
Jacop van Tije, richter van Kedingen, oorkondt dat Reynolt (= Reinolt III, zoon van Wolter) van Coverden en zijn vrouw Belye van Aller aan mr. Gert van Randen, proost van Aldensale en Eelst, een rente van 12 Keurvorsten gouden Rijnse gulden uit o.a. het erve ten Wegdam, gelegen in het kerspel Goer, verkocht hebben en voor hem, ridder, en keurnoten in het heimaal hebben geleverd.

In 1475 werd er volgens het schattingsregister wel belasting betaald: 2 s(chilling), bet. 3 golden r(ijnsche) g(ulden). Een kasteel of havezate was vroeger vrijgesteld van belasting. Maar mogelijk werd het toen nog als boerderij beschouwd. Het erve is in het midden der 16e eeuw tot edelmanshuis verbouwd.

► Reynolt (III) huwde in 1436 met Belia van Aller en hertrouwde met Catharina de Roode van Heeckeren († 1471). Kinderen uit het 1e huwelijk van hen waren o.a. Johan, Roelof († 1495) die huwt met Sophia van der Ese van Gramsbergen en Wolter de opvolger.

► Deze Wolter van Coeverden († 1506) huwt met Henrica van Bevervoorde tot Oldemeule. Hij verscheen als riddermatige sedert 1478 op de landdagen, voor het laatst in 1494 (Henrica hertrouwde later nog met Berend van Vorden, richter van Borculo).
Hun kinderen waren: Adolf en Reinier die beide jong overleden, Sophia die huwde met Johan van Ittersum, Reinold († 1574) die Cornelia van Varick trouwde en de opvolger hier op Wegdam werd Wolter.

► Wolter († 1535) van Coeverden huwde met Anna van Hoevell tot Scherpenzeel. Hij verscheen op de Overijsselse landdagen van 1518 tot 1534 en hun kinderen zijn: Aleid, Wolter die huwt met Agnes van Buth (en later huis Scherpenzeel krijgt toebedeeld) en opvolger Christoffel. Mogelijk heeft de familie ook op huis Scherpenzeel gewoond.

► Christoffel van Coeverden tot Wegdam (hij is in 1557 aan de pest overleden in dienst van keizer Karel V) huwt in 1547 met Henrica van Haersolte. Hij verscheen ten landdage

sedert 1545 en hun kinderen zijn: Hendrik, Geertruid die huwt met Willem van Hoevell, Anna huwt met Berndt van Heerdt, Catharina huwt met Erasmus van Heerdt en Wolter de opvolger. Moeder Henrica hertrouwde in 1565 met Wilco Entens.

In 1574 kregen de erfgenamen van Christoffel grote onenigheid over de verdeling van de boedel; deze werd in 1588 bijgelegd door bemiddeling van een aantal scheidslieden. Oudste zoon Wolter verkreeg Wegdam en erve Spekenbrink.

► Wolter van Coeverden tot Wegdam (1549-1612) huwt met Anna van Warmelo. Hun kinderen zijn Christoffel, Wigbold die eerst huwt met Mechteld van Dulman en daarna met Anna van Heerdt en de opvolger hier op Wegdam genaamd Herman.

In het verpondingsregister van 1601 wordt vermeld: Wolter van Coverden, 4 molder; nota: heft niet meer ditmael willen angeven gelyck Pothoff verklaert, 6-0-0. In 1602 wordt opgegeven: Wegkdam, 12 mudde, 2 dagwerck.

Hij werd gevrijwaard van brandschatting (betalen van belasting) en hij was sedert 1575 als riddermatige in de Staten van Overijssel verschreven. In 1605 werd hij opnieuw, na afwezigheid van meer dan 15 jaar, verschreven.

► Opvolgend bewoner Herman van Coeverden († 1628) huwde in 1611 met Adriana van Hetterschey (16-06-1670 *op donderdagh smorgens te 7 uren sterft opt Wegdam Adriana Hetterschei, seer Godsalige weduwe van Herman van Coeverden, nadat sij haer te bedde geleght hadde op hemelvaerts dagh Mai 12 en is begraven Juni 25).*

Herman was in 1609 schout te Olst geworden (hij woonde toen op huis Boskamp aldaar welke hij van zijn tante Beatrix had geerfd) en in 1615 wordt hij door de goedsheren van Kedingen aangesteld als ontvanger van de verpondingen en vestigt zich dan hier op Wegdam.

In de periode 1618/1619 werd het voorhuis hersteld. Dat dit nogal ingrijpend moet zijn geweest blijkt uit de toestemming van Ridderschap en Steden van Overijssel '*de ingezetenen van Twenthe en Haaksbergen een dienst op te leggen, om bouwstof bijeen te brengen tot herstelling van zijn voorhuis op den Huize Wegdam*'.

Hun kinderen zijn: Johan Jacob (hij is in 1646 bij een scheepsongeluk in Zierikzee omgekomen en begraven in de Bovenkerk te Kampen), Herman Christoffel († 1636), Anna Richtmoet († 1690), Engeletta die in 1647 te Gelselaar huwt met weduwnaar Geert Kreynck, Hendrik die in 1649 huwt met Florentina Rengers en in 1662 hertrouwt met Anna Margriet Sloet en tenslotte opvolger Wolter.

In 1650 verzoekt de weduwe van Coeverden-van Hetterschey om geen belasting te hoeven betalen, zoals ook de andere weduwen van edelen werd toegestaan. In die periode blijkt dat het huis een L-vorm had met slechts één verdieping en in ieder geval een 'sael' en een 'saelkamer' en was het met een gracht omgeven; er waren 3 vuursteden aanwezig.

Op diverse plaatsen in en om het gebouw zijn ook jaartallen aangebracht die wijzen op

verbouwingen in de genoemde jaren, zonder dat duidelijk is wat er werd verbouwd. We noteerden 1676, 1684 en 1689. Het eerste jaartal staat op een steen die werd aangebracht boven de stenen trap naar de gracht achter het huis. Er tegenover werd een steen aangebracht met een tekst, die helaas door verwering onleesbaar is geworden

N.b. Het is echter mogelijk dat deze Bentheimer stenen met die jaartallen afkomstig zijn van het huis Stoevelaar in Herike; ook al omdat ze in de kademuur van de gracht zijn ingemetseld. Op het Stoevelaar woonden immers ook van Coeverden's en dat huis is rond 1700 geheel herbouwd.

► Wolter van Coeverden (1613-1684) huwt in 1653 in Lingen (D) met Anna Margaretha van Ittersum tot Wolfshagen (1626-1704) die zowel veel goederen maar ook veel schulden in het huwelijk inbrengt. In 1656 gaat dit echtpaar op Wegdam wonen. Hij was nogal ruw in de omgang en een gebrek aan wellevendheid werd hem meermaals verweten, waardoor hij ook binnen de familie nog wel eens problemen had.

De meeste bekendheid van de Van Coeverden's op Wegdam was wel deze Wolter; hij nam van 1633 tot 1640 deel aan verschillende veldtochten en was aanwezig bij diverse belegeringen in dienst van de koning van Zweden. Uiteindelijk bracht hij het tot kolonel. In 1644 werd hij toegelaten tot de Statenvergaderingen, werd daarna afgevaardigde naar de Admiraliteit in het Noorderkwartier en was lid van het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel.
Het jaar 1672 staat in de Nederlandse geschiedenis bekend als het Rampjaar. Volgens een Nederlands gezegde was "het volk redeloos, de regering radeloos en het land reddeloos". In dit jaar begon de Hollandse Oorlog en werd de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden aangevallen door Engeland, Frankrijk en de bisdommen Munster en Keulen, respectievelijk onder het gezag van de bisschoppen Bernard van Galen en Maximiliaan Hendrik van Beieren. (Bisschop van Galen was overigens eerder in 1666 Nederland ook al binnengevallen).
De Franse legers konden niet de kortste route door de Spaanse Nederlanden nemen omdat Frankrijk keizer Leopold I, aartshertog van Oostenrijk, buiten de strijd wilde houden. Daarom waren bovengenoemde bisdommen door de Fransen om logistieke redenen tot bondgenoot gemaakt. De binnenvallende legers trokken op 12 juni 1672 over de Rijn bij Lobith en versloegen het zwakke leger van de Republiek en bezetten snel veel grondgebied in het landschap Twente en het graafschap Zutphen. Ook Wolter van Coeverden gaat zich er mee bemoeien: in 1672 vertrekt hij op 59 jarige leeftijd vanaf Wegdam met een voor eigen rekening geworven compagnie ruiters om zich in het strijdgewoel te mengen.

De kinderen van Wolter en Anna Margaretha zijn:

- Adriana (28-12-1676 *'s morgens sterft tusschen 5 ende 6 seer Christelijck aen die pocken die weled. juffer Adriana van Coeverden ten Wegdam jonge dochter van den weled Heeren Wolter van Coeverden tot Weghdam, out omtrent 18 jaren; is begraven in het volgende jaer Januar 8*).
- Herman Hendrik († 1706).
- Johan Heidentrijck (*1660) de opvolger.
- Johanna Christina (1661-1721) die in 1694 te Goor huwt met Balthasar op den Berge tot Herssevelt onder Dalfsen.

- Albert Christoffer (1662-1689) die in 1686 te Goor als vaendrager huwt met de Deventer burgemeestersdochter Anna Maria van Twickelo.

In de periode rond 1670 was ds. Wigbold Hoorn preceptor (leraar) op Wegdam; deze predikte ook in de kerk van Goor.

In 1679 laten Wolter van Coeverden en echtgenote een testament opmaken waarbij *de adelyke havesate Wegdam cum annexis* wordt toebedeeld aan hun tweede zoon Johan Heidentrijk en niet aan hun oudste zoon Herman Hendrik (hij had niet de verstandelijke en geestelijke gaven als zijn broers).

► Johan Heidentrijck van Coeverden tot Wegdam (1660Zwolle-1722) ondertrouwt in december 1687 te Goor (huwelijk 1688 te Holten) met Margaretha Elisabeth van Rensen uit Deventer (1662-1716).
Johan studeert aan het Atheneum Illustre te Deventer en wordt in 1684 geadmitteerd in de Ridderschap van Overijssel. In 1699 was hij gecommitteerde in de admiraliteit van Friesland, van 1710-1714 verwalter-drost van Twente en van 1711-1713 afgevaardigde van Overijssel voor de Generaliteitskamer in Den Haag.
Uit het huwelijk werden geboren:

- Johanna Adriana in 1688 gedoopt te Deventer en in 1728 overleden.
- Lambertina Anna (1690-1738).
- Wolter Christoffer (1691-1693).
- Arent Daniël (*1694) de opvolger.
- Geertruit Margreta (1696-1768).
- Anna Margaretha (1700-1769). Zij is begraven in Wilp.
- Henrika Isabella (*1701).
- Balradyna Catharyna (*1703).

In 1719 verklaart Joan Heydentrijck van Coeverden schuldig te zijn aan Aleida van der Sluyse fl.1500 en stelt daarvoor tot onderpand *sijn eigendoemelijcke goed met sijn ap- en dependentien Crooshoop genaemt, sijnde een vrij en allodiael goed gelegen in het carspel van Goor*.

In de periode 1716-1734 vindt er een proces plaats tussen van Coeverden en buren van Hengevelde.
Johan Heidentrijk vordert handhaving in zijn recht hout te kappen van een dijk bij de hekken van het erf Fluttert in de buurschap Hengevelde, waarin hij door de buren aldaar wordt gestoord.

De afwikkeling van de nalatenschappen van Johan Heidentrijck en Margaretha Elisabeth vond pas in 1740 zijn beslag; de boedel bleek aanzienlijk bezwaard te zijn met schulden.

► Arent Daniël van Coeverden tot Wegdam (1697-1748) trouwde in 1729 te Goor met zijn nicht Geertruid Lebuina van Coeverden tot Rande (1698-1738) uit Diepenveen; het huwelijk werd gesloten door ds. Zeino Meiling.

Uit dit huwelijk waren de kinderen:

- Johan Heidentrijck de opvolger *(1730 den 18 majus is mijn vrouw verloost van een soon savonts om elf uire, het is op een hemelvaertsdag geweest den 21 majus 1730 is op sondag dat mijn soon voor de middag gedoopt is door domine Slaterus in de Goorse keerke*

en is geheeten Jan Heidentrijk, ik heb het selfs gehouden voor den predikstoel. A.D. van Coeverden).

- Geertruid Margaretha Elisabeth *(1732 den 7 april sijnde maendag is mijn vrouw verloost van een dogter snagts om 2 uiren en is vridages voor paschen den 11 april 1732 gedoopt door domine Slaterus in de Goorse keerke en is geheeten Geertruid Margareta Elisabeth, mijn vrouwen jongste suster heeft het kintjen voor den predikstoel gehouden en ik als vader daer bij gestaen. A.D. van Coeverden).*
- Arnolda Catrina Angnis *(1735 den 26 april is mijn vrouw verloost van een dogter smorgens om half negen, is sondag voor de middag sijnde de 1 mey 1735, gedoopet door domine Monhemius in de Goorse keerke en is geheeten Arnolda Catrina Angnis, mijn vrouwen jongste suster heeft het kintjen voor den predikstoel gehouden en ik als vader daer bij gestaen).* Zij overleed in 1738.

Arent Daniël wordt in 1722 verschreven in de Ridderschap van Overijssel en van 1735-1737 is hij afgevaardigde naar de Generaliteitskamer.

Anno 1758 met de familiewapens van Van Coeverden en Van Raesfelt

In 1733 verklaren hij en zijn vrouw Geertruit Lubuina van Coeverden schuldig te zijn aan de Deventer burgemeester Arnold Bouwer een bedrag van f 5700 en stellen daarvoor tot hypothecair onderpand:
het adellijke huis en havezate Wegdam met alle desselfs timmeragien, hoven, hooy- weyde en bouwlanden, daeronder gebruykt en daertoe gehoorende houtgewassen, regt van verschrijving, jagt, visscherije en verdere ap- en dependentien, regten en geregtigheden van dien, neffens het erve Krooshoop, het erve Speekenbrinck, het plaatsjen dat door Boom Hendrik gebruykt word en het plaatsje door Gerrit Vinckers in huir beseeten, met aller derselver hoge en lage landerijen, houtgewassen, ap- en dependentien van dien, niets in het groote ofte kleyne uytgesondert, sodanig als deselve haar hoogwelgeboren bij maagscheyt van 5 nov 1733 uyt den ouderlijken boedel van wijlen de heer en vrouw van het Wegdam sijn toegedeelt. Getuigen Henrik ten Crooshoop en Henrik Sloet.
(Nb op 01-02-1735 is de lening verhoogd met f 800).

Er zijn van Wegdam 2 kasboeken overgeleverd gebleven over de periode 1686-1758.
Hierin kan men de dagelijkse bezigheden terugvinden evenals de vele overeenkomsten met knechten en meiden (minne, kindermeit, coeckenmeit, boumaegt, camenierster). Koetsiers mochten op zondag het livrijpak lenen maar moesten deze ’s avonds weer inleveren. Het personeel kwam vaak uit de buurt maar ook wel uit de steden Deventer en Zwolle.
Hieronder enkele van de vele vermeldingen in de boeken:
In 1687 werd het “schip” geteerd (dit zal wel een in de gracht liggende roeiboot zijn geweest).
Schoenen liet men maken bij burgemeester Jan Hilderinck (later zijn zoon Ottho) in Goor. De koevellen hiervoor werden dan door Van Coeverden zelf aangeleverd.

Glasenmaecker Egbert Schutten heeft jarenlang tientallen ruiten vernieuwd, zowel in het huis als aan zijn "berlijn" (rijtuig).
Esken Egberts Heijnck was jarenlang de vaste timmerman voor allerlei reparaties aan huis en bouwgereedschap.
Bij Willem Boreas in Goor werd regelmatig stof, kleding en ander toebehoren gekocht.
De heren van Coeverden lieten zich scheren door monsieur Glissenbarch die ook medicijnen leverde; men betaalde hem veelal in rogge.
Bij burg. ten Duyschatte, de waard van herberg de Kiste in Goor, werden jarenlang enorme hoeveelheden bier gebrouwen.
Het smidswerk deed Jan Welmers uit Goor.
Uiteraard werden er ook vele pachten geïnd; deze bestonden niet alleen uit geldsbedragen maar ook het leveren van diensten zoals *torf halen uit het Haxbergerveen of bij Knuppels* (Vinkers) in Elsen.

De bewoners van Boomjan waren eeuwenlang geheel in dienst van het huis. Dit gold ook voor Krooshoop, Spekenbrink en de Vinke voor o.a. weverswerk.

Inkopen werden veelal gedaan in Deventer; de reis er naartoe gebeurde vaak met geleende paarden van de pachters.

De "*schoelmeisters*" Pasman en Hoornema in Goor kregen jaarlijks volgens oud gebruik een schepel rogge.
Later gaf meester Ekama privéles aan de kinderen op Wegdam.

Geld werd geleend van mevrouw Raeterinck uit Goor, maar ook van rentmeester Stuer waar hij ook regelmatig (brande-)wijn van kreeg.

► Opvolger werd dus Johan/Jan Heidentrijck van Coeverden (1730-1789). In 1748 is hij bij de militie en hij huwt in 1756 te Breda met Allegonda Isabella van Raesfelt (1737-1802). Zij is geboren op huis Heemse in Ambt Hardenberg.
Hieruit worden geboren:

- Geertruid Lebuina (*1758).
- Jacoba Hendriëtta Wilhelmina (1761-1848). Zij was gehuwd met Frederik Willem Schikhart en met Jan Vinkemeyer.
- Arent Daniël (*1763) de opvolger.
- Geertruit Lebuina Margrita (*1766). Zij huwde met Hoseas Smits en overlijdt in 1854 in Goor.
- Evert Elbert Antoni Simon (*1767).
- Wolter Reind Hendrik Arnold (1770-1835). Hij huwde met Henriëtta Schimmel.
- Everdina Elberdina Antonia Stephania (1872-1848) en zij huwde met Fredrik Johan Albert Bonsman.
- Elisabeth Adriana (1774-1803).
- Fosca Catharina Adolfina Harmina (1776-1795).

In 1748 kort na het overlijden van zijn vader Arend Daniël vestigt Johan zich op Wegdam. Hij wenst ook toe te treden tot de Ridderschap van Overijssel en om die admissie te ondersteunen laat hij in 1755 een taxatie uitvoeren van zijn bezittingen.

Het huis Wegdam, met bouwhuis, hof en visserij wordt gewaardeerd op 7.000 gulden. Het daarbij behorende bouw- en hooiland op respectievelijk 4.000 en 8.000 gulden. Het erve

Krooshoop op 3.000 gulden, erve Spekenbrink op 1.500 en de ‘plaatsjes’ Boom en Vinke op 800 en 750 gulden. De totale waarde kwam uit op 25.050 gulden, juist voldoende om in de Ridderschap verschreven te kunnen worden!

Vervolgens heeft hij in de jaren 1757-1759 het huis Wegdam doen herbouwen (waarbij muurdelen van het oude huis werden bespaard) en boven de ingang hun familiewapens laten plaatsen. Achter het huidige pand moet ook nog een vleugel gestaan hebben. De nieuwbouw werd begroot op bijna 4500 gulden. Hieronder enkele van de prijsopgaven die toen zijn gedaan.
Costen van timmeren voor 87.000 Zwolse steenen f 696, kalk 160 tonnen f 144, vuurenholt f 900, ieserwerk f 500, metselaersloon f 250, timmermansloon f 350, verven en glaesemaeker f 400, holtwerk tot 20 Engelsche coesiens f 75, grienen planken tot vloeren en solders samen 3960 voet f 396, raems in de twintig cosiens en glaes in deselve f 240, eyken planken tot de bovenste solder samen 1980 voet f 118, 4000 geleysuerde blaeuwe pannen f 100, behangsel tot het zaelet van het beste gewaest linnen f 70, behang in het eetgemack f 50, behanschel tot de slaepkamer met makeloon f 40, enz.

In 1760 koopt Johan Heidentrijk de hoven Groot en Klein Averacker gelegen nabij Goor. Het schijnt dat hij zich voor die aankoop, kort na de bouw van het nieuwe huis behoorlijk in de schulden heeft moeten steken.

In 1777 koopt hij de Slangenburg bij Doetinchem. Daar zou hij het hoge bedrag van 250.000 gulden voor hebben betaald! Hoogstwaarschijnlijk heeft deze transactie helemaal niet plaatsgevonden; van dat huis is namelijk in het Wegdam archief verder niets terug te vinden.

Daarmee kan Johan Heidenrijk van Coeverden als een enigszins tragische figuur bestempeld worden. Aanvankelijk ging hem alles voor de wind. Hij sloot een voortreffelijk huwelijk, bouwde een nieuw huis en was de gelukkige erfgenaam van een aantal behoorlijke nalatenschappen. Doch als lid van de Staten van Overijssel wilden voor hem belangrijke ambten maar niet beschikbaar komen. Pas nadat zijn oom, baron Arend van Raesfelt tot Elsen (1725-1807) zich voor hem inzette, kwam voor hem in 1782 zijn benoeming tot Richter van Kedingen af. Dat enigszins lucratieve ambt zal hij uitoefenen tot aan zijn overlijden, dus slechts zeven jaren.

Hij had in de loop der jaren meerdere functies: verwalter-drost van Haaksbergen, in de Ridderschap van Overijssel op 22-03-1755 te Zwolle geadmitteerd, had een plaats in de Raad der Admiraliteit in West Friesland en Noorderkwartier (1762) en in Friesland (1771), richter van Kedingen van 1782 tot 1789, ontvanger der reële middelen in het ambt Kedingen (1788) en was gereformeerd ouderling in de kerk van Goor.

► Arent Daniël van Coeverden (1763-1849) huwt in 1790 te Heino en Goor met Jacoba Henriëtta Arnolda van Voerst tot Hagenvoorde (1758-1817) en hertrouwt in 1820 te Markelo met Alexandria Mylius (geboren in 1781 te Leiden en in 1857 overleden in Neede).

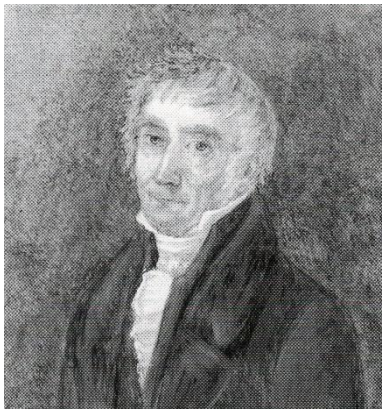

Arend Daniël van Coeverden

Arent Daniël hield blijkbaar van regels want in 1792 laat hij een reglement opmaken voor de arbeiders die op Wegdam moeten werken:
art. 1
De korte of 6 stuivers dagen, die hun aanvang neemen met den eerste november en eindigen met den laatsten februarie, zullen beginnen des morgens om 8 uur en eindigen des avonds met den donkeren en zullen smiddags van 12 tot 1 uur schoftijd houden en zal in de maanden november en februarie om 1/28 uur begonnen worden.
art. 2
De middel of 8 stuivers dagen, die hun aanvang neemen in de maand maart en in april, september en october zijn, zullen beginnen smorgens met zon opgank en eindigen met zon ondergank en zullen smorgens van 8 tot 9 uur en smiddags van 12 tot 1/22 uur schoftijd houden.
art. 3
De lange of 10 stuivers dagen, die hun aanvang nemen met den eerste mey en eindigen met den laatsten augustus, zullen beginnen een half uur na zon opgank en eindigen na zon ondergank en zullen van 8 tot 9 uur en van 12 tot 2 uur schoftijd houden.
art. 4
De boer die peerden tot voorspan geeft zal mogen rekenen voor elk peerd daags 10 stuivers en zo er de boer bij moet zijn dan 15 stuivers. Voor een volle wagendienst in de lange dagen een daalder, in de middel dagen 25 stuivers en de korte dagen een gulden.
Wanneer een boer met wagen en paarden vraagt na de een of ander plaats brengt of haalt, zo zal hij mogen rekenen voor het uur 10 stuivers en als een nagt op weg moet zijn12 stuivers, voor een kar en paard alles de halfscheid en opdat hiertoe geen onwilligheid plaats zal hebben, zo zal een yder hier zijn toer in hebben en op zijn beurt zonder enig voorwentsel moeten varen of zulks met een ander schikken.
art. 5
Die als expresse gaan zullen van het uur 3 stuivers hebben.
art. 6
De vrouwluy zullen op haar eigen kost verdienen somers 6 en swinters 5 stuivers en met de kost winter en somer 4 stuivers. En om hierover geen different met de meyers te hebben, zo zal aan elk derzelve een dusdanige order gegeven worden en kunnen diegene welke daarna werken willen die tot hun narigt houden en die zulks niet willen doen, kunnen diezelve teruggeven en volstaan met haar pagt op de tijd te betalen.
Let wel: de uuren hierboven bij art. 1 en 2 en 3 geordonneert zijn om aan het werk te beginnen en niet om van de huyzen te gaan. Ook zullen de arbeiders na de bel van het huys moeten werken en niet na hunne eigen klokken.

In 1792 gaan zijn erfgenamen over tot de verdeling van de nalatenschap van zijn vader Johan Heidentrijck. Aan Arend Daniël wordt de havezate toegescheiden onder voorwaarde dat hij zijn zusters en broer met 24.000 gulden uitboedelt.

Hij kiest aanvankelijk voor een militaire loopbaan. In 1783 wordt hij luitenant in het regiment Dundas en in 1788 kapitein bij datzelfde regiment. In 1789 wordt hij in de Ridderschap verschreven. Ondanks die status wist hij daarna geen ambt te verwerven dat hem een inkomen zou verschaffen.
In 1795 na de omwenteling wordt Arend Daniël ambteloos burger. In 1809 wendt hij zich met een verzoek tot koning Lodewijk Napoleon om hem te begunstigen met het landrentmeesterschap van Twente. Als onderbouwing van dat verzoek voert hij aan dat het

getal en de last van de opvoeding van zijn kinderen dat nodig maakten. Dat ambt werd hem echter niet vergund.
In 1814, na het herstel van de Nederlandse onafhankelijkheid in 1813, wordt hij toegelaten tot de Ridderschap van Overijssel bij besluit van 28 augustus 1814.

Vervolgens moet hij genoegen nemen met de functie van Ontvanger der gemeente Markelo (tijdelijk ook van Goor en Rijssen). Dat was echter geen voltijd baan met een vaste wedde; hij ontving 3% van de geïnde belastingpenningen.

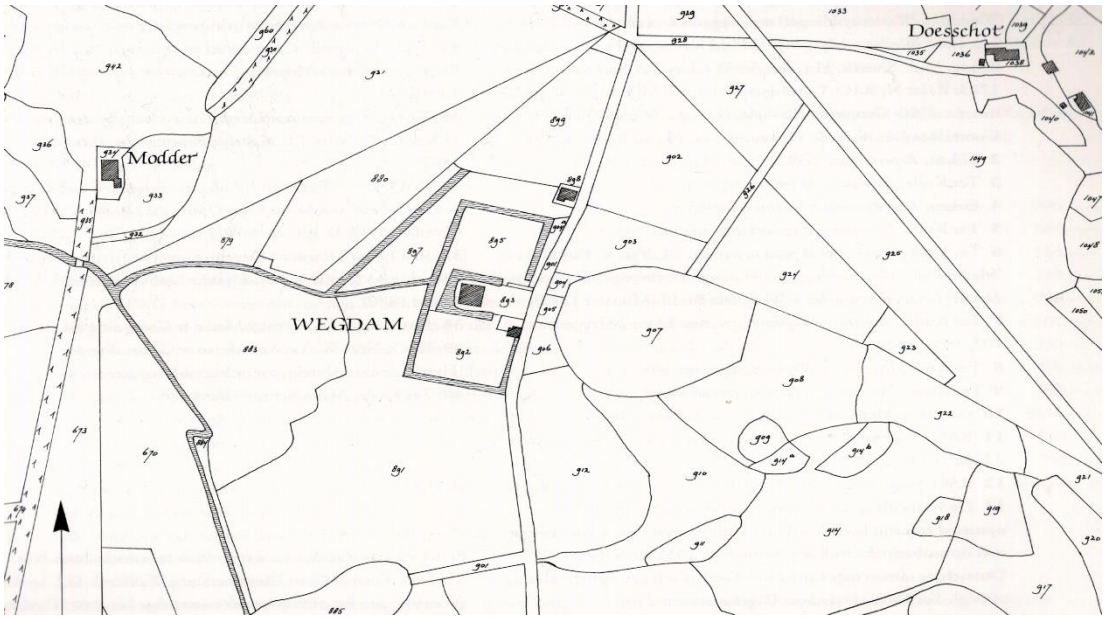

Situatie 1825

De kinderen uit het 1e huwelijk zijn:

- Johanna Dorothea (1791-1834), zij huwt in 1829 te Markelo met weduwnaar en ontvanger der directe belastingen Cornelis Antonie van Everdingen.
- Arend Jacob (1793-1843), hij was kanunnik te Oldenzaal en in de Garde d'Honneur van keizer Napoleon tweede luitenant der infanterie.
- Alegonda Catharina (1794-1871), zij huwt in 1829 te Markelo met luitenant-majoor der infanterie Willem Christiaan Weier.
- Theodorus Adolphus Hiddo Antoni (1797-1827), hij was korporaal in het Oost-Indische leger en overleed op de Atlantische Oceaan aan boord van de corvet Pollux.
- Fosca Helena (1798-1862), zij huwt in 1822 te Markelo met de latere erfgenaam van het totale Wegdam bezit de scheepsbouwer Jeremias Meyjes uit Amsterdam.
- En tenslotte Frederik Willem Wolter Hendrik (1801-1872).

Fosca Helena Meyjes-van Coeverden

Deze jongste zoon huwt twee keer: in 1826 te Markelo met Geertruid Boschman en in 1854 te Diepenheim met Reinelle Weeink. Hij gaat boeren op het nabij gelegen en in eigendom van Wegdam zijnde erve Spekenbrink. Alle huidige adellijke Van Coeverden's stammen van hem af.

In 1829 waren de dienstmeiden Gerritdina Bronsvoort uit Holten en Gerritdina Hendrina Waanders uit Borculo. In 1839 waren dat Jenneken Kevelham (van Klein Kevelham) en Gerritdina Totten.

In 1829 en 1839 wordt er nog een (pleeg?)kind vermeld: Madelene Susanna van der Swelling (*1816) uit Leiden. Zij huwt te Neede in 1851 met koopman ten Cate en hertrouwt in 1854 met zijn broer en overlijdt in 1874 te Neede.

In 1818 wordt na het overlijden in 1817 van Jacoba van Voorst een boedelinventaris opgesteld zodat haar erfgenamen de nalatenschap uit de gemeenschap van goederen konden verdelen. Daaruit blijkt/ wordt vastgesteld dat de echtgenoot Arend Daniël de havezate toegewezen krijgt en dat er in totaal voor 6.000 gulden onder de kinderen verdeeld kan worden.

Na het overlijden in 1849 van Arend Daniël wordt er een boedelbeschrijving opgemaakt op Wegdam.
Hieruit blijkt dat het hoofdhuis de volgende vertrekken heeft:

- Voorkamer, uitziende door twee ramen op 'de plaats' en door een raam op de zogenaamde 'nieuwen hof'.
- Blauwe kamer, uitziende door één raam op de 'nieuwen hof'.
- Groene kamer, uitziende door één raam in den tuin.
- Achterkamer, uitziende door één raam op de kooi.
- Slaapkamer, naast het voorgaande vertrek, uitziende door één raam op de kooi.
- Kantoor, achter de voorgaande kamer, uitziende met een raam op de kooi.
- Blauwe kamer.
- Boven voorkamer, uitziende door twee ramen op de plaats en door één op de nieuwe hof.

- Zoldertje, uitzicht hebbende door één raam op de tuin.
- Kleerzolder.

Het gedeelte van de verdieping aan de achterzijde dateert uit het begin van de negentiende eeuw. Het huis wordt aan de zijkanten en de achterkant omgeven door een gracht.
De waarde van de totale nalatenschap wordt vastgesteld op 37.440 gulden.

*** Op heden overleed, in den ouderdom van 86 jaren, de Hoog-Wel-Geboren Heer Jonkheer ARENT DANIËL VAN COEVERDEN TOT WEGDAM, Lid der Ridderschap van Overijssel.
De Familie en Bekenden van den overledene gelieven deze kennisgeving als bijzonder voor hun ingerigt aan te nemen.
Huize WEGDAM, bij *Goor*, den 15den April 1849.

De havezate Wegdam en boerderijen worden toegescheiden aan zijn dochter jkvr. Fosca Helena van Coeverden die in 1822 te Markelo huwde met de Amsterdamse scheepsbouwmeester en reder Jeremias Meyjes (1794-1879). Dat het vastgoed werd toegescheiden aan dochter Fosca is opmerkelijk omdat de oudere zus van Fosca, Allegonda en haar broer Frederik (Frits) op Spekenbrink toen ook in leven waren. Mogelijk had Jeremias de nodige invloed bij zijn schoonvader op deze beslissing.

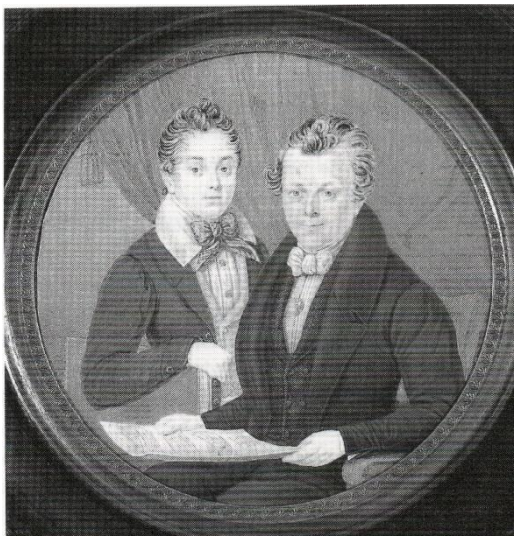
Jeremias Meyjes (1794-1879) en zijn zoon Jeremias

Fosca diende volgens dat testament van haar vader wel de overige erfgenamen zoals haar stiefmoeder met geld uit te boedelen.

Als Fosca Helena in 1862 te Amsterdam overlijdt vindt datzelfde jaar de verdeling van haar boedel plaats. Die bestond uit de havezate Wegdam met de daaronder ressorterende erven Boom, Krooshoop, Vinke en Spekenbrink, alsmede 4 erven buiten Kerspel Goor.

De havezate komt dan in handen van weduwnaar Jeremias Meyjes. Het echtpaar Meyjes-van Coeverden heeft huis Wegdam zelf nooit bewoond doch een tijdlang verhuurd aan haar zuster Allegonda Catharina van Coeverden (1794-1871) die gehuwd was met Willem Christiaan Weier. Zij kregen dikwijls bezoek van haar zuster Johanna Dorothea (1791-1834) die gehuwd was met Cornelis Anthony van Everdingen, controleur der belastingen te Almelo.

In 1879 overlijdt Jeremias Meyjes. Zijn nalatenschap wordt in 1880 verdeeld en zijn oudste zoon Jeremias (1824-1891) neemt zijn bedrijf, de scheepswerven en de rederij over.

Er bevindt zich een losse steen met de inscriptie "A.D.J.T. Meyjes 21-8-1893"

Zijn tweede zoon, Arent Daniël Johannes Theodorus Meyjes (1827-1896), notaris te Amsterdam, erft vervolgens het landgoed Wegdam. Hij blijft ongehuwd.

In 1891 gaat deze op Wegdam wonen, na beëindiging van zijn 25-jarige ambtstermijn. Hij laat het huis aanmerkelijk verbeteren. Zijn, dan nog ongetrouwde, nicht Johanna Dorothea Meyjes (1868-1953), dochter van Jan Meyjes, woont dan bij hem in en bestiert de huishouding op Wegdam als *'dame de compagnon'*.

Deze Johanna Meyjes huwt in 1898 met Herman Reerink (1863-1953), directeur en mede-eigenaar van de katoenweverij Arntzenius Jannink te Goor. Zij gaan dan wonen op de Klokkenkamp te Goor.

Op 2 december 1897 verkopen de erfgenamen van Arent D.J.T. Meyjes het landgoed Wegdam aan Maria Cornelia barones Van Heeckeren van Wassenaar, eigenares van het nabij gelegen landgoed & kasteel Weldam en echtgenote van Willem Carel Philip Otto graaf Bentinck.

Die erfgenamen waren drie neven van hem, waaronder Jeremias Meyjes (1865-1942), kleinzoon van Jeremias Meyjes en Fosca van Coeverden, wiens moeder de weduwe Arendina Meyjes-Weier (1836-1923) in 1892 de havezate Warmelo bij Diepenheim had gekocht en aldaar met haar enige zoon woonde. Jeremias Meyjes jr. was de penvoerder voor de erfgenamen bij deze verkoop.

Het landgoed Wegdam met de erven omvatte toen bij de verkoop 129 ha.

De verbouwingen in 1964-1965

Het huis heeft daarop zeer lange tijd leeg gestaan. In WO II heeft het pand onderdak verleend aan o.a. de familie van der Veen die op de Modder woonde; in september 1943 werd het te gevaarlijk om daar te blijven wonen en vertrokken zij hier naar toe. Echter het huis was tientallen jaren onbewoond geweest en werd gebruikt als opslagplaats voor meubels en graan. Toen ze bij hun intrek de vloeren gingen schrobben ging het graan ontkiemen dat tussen de kieren van de houten vloeren verborgen lag. Het leek wel een groentetuintje.

Het waren spannende tijden want men had er ook nog een tijdlang onderduiker Jan Dijkstra in huis; ze hadden een speciale schuilplaats voor hem gemaakt waar hij dan indook als er weer eens een razzia was. In 1944 werden hier de tweeling Rinske en Wieger van der Veen geboren.

In april 1945 keerde men terug naar de Modder waar ook nog Duitsers ingekwartierd waren geweest.

Later werd het zo af en toe voor kortere of langere tijd verhuurd; zoals na de oorlog aan een Engelse binnenhuisarchitect, die het toen uit liefhebberij met stijlmeubelen heeft ingericht. Ook antiekhandelaar Ribbels uit Enschede huurde er een ruimte evenals stoffenhandelaar Jansen.

In de periode 1948-1950 zijn er herstellingen geweest aan het huis en in 1964 vindt er wederom een grotere restauratie plaats onder leiding van architectenbureau Knuttel te Deventer.

In 1975 wordt Wegdam gepacht door Herman Meijling (1916-2001), oud-directeur en mede-eigenaar van de Hengelosche bierbrouwerij en zijn echtgenote Machteld Willink (1916-2009), die er tot aan hun overlijden woonden. Nadat hun inwonende dochter Lucie het huis had verlaten werd in 2010 een grootscheepse renovatie van het interieur in gang gezet.

Sinds 2015 is de nieuwe huurder het echtpaar Johan ter Haar-Henriëtte Venema.

Op 28 augustus 1814 werden de Van Coeverden's bij Koninklijk Besluit opgenomen in de Nederlandse adel. De titel werd jonkheer of jonkvrouw. Echter men heeft toen verzuimd om de titel van baron aan te vragen waar men namelijk wel recht op had.

In 1991, 1992, 1993 en 2009 werden er door diverse jonkheren van Coeverden verzoeken ingediend bij de Hoge Raad van Adel om hun titel te mogen wijzigen in baron; al de mannelijke nakomelingen van deze aanvragers mogen zich nu baron noemen; dit geldt ook voor de dochters voor de titel barones; deze erkenning is verkregen vanwege oude adeldom en de door leden van het geslacht eerder gevoerde titels.

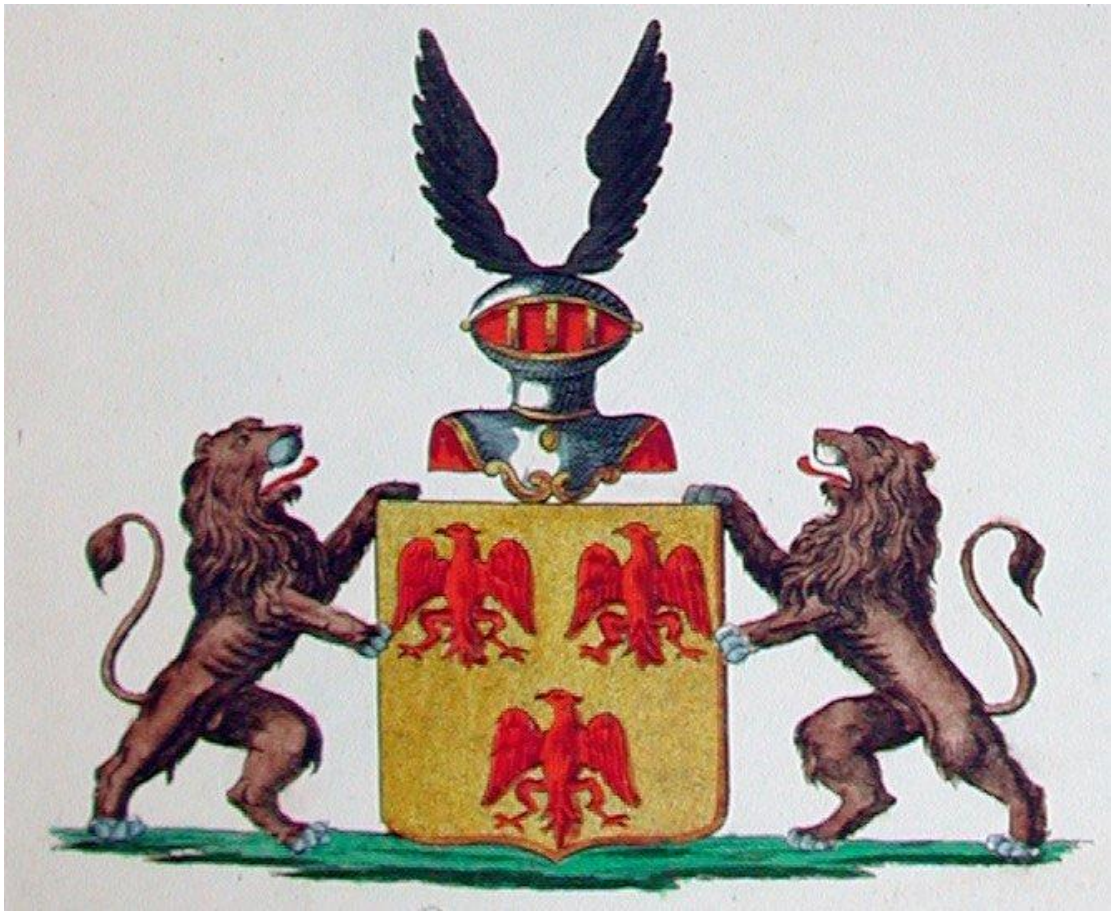

Familiewapen

Het wapen bestaat uit drie rode adelaars in goud. Een aanziende helm zonder wrong en dekkleden, het helmteken is een zwarte vlucht. Als schildhouders twee leeuwen van natuurlijke kleur en rood getongd. Het geheel geplaatst op een grasgrond.